

SESSION ORDINAIRE 2017-2018

24 OCTOBRE 2017

**PARLEMENT DE LA RÉGION
DE BRUXELLES-CAPITALE**

**PROPOSITION D'ORDONNANCE
SPÉCIALE**

**modifiant la loi spéciale du 12 janvier 1989
relative aux institutions bruxelloises et visant
à la parité sur les listes électorales régionales**

(déposée par MM. Emmanuel DE BOCK (F), Christos DOULKERIDIS (F), Mme Nadia EL YOUSFI (F), MM. Fouad AHIDAR (N), Bruno DE LILLE (N) et Vincent DE WOLF (F))

Développements

Le principe de l'égalité entre les hommes et les femmes constitue un droit fondamental. Il est notamment consacré dans le préambule et aux articles 1 et 55 de la Charte des Nations Unies du 26 juin 1945, signée par le législateur belge le 14 décembre 1945.

L'article 2 de la Déclaration universelle des droits de l'homme du 10 décembre 1948 stipule que « chacun peut se prévaloir de tous les droits et de toutes les libertés proclamés dans la présente Déclaration, sans distinction aucune, notamment de race, de couleur, de sexe, de langue, de religion, d'opinion politique ou de toute autre opinion, d'origine nationale ou sociale, de fortune, de naissance ou de toute autre situation. ». En son article 21, il est précisé également que toute personne dispose du droit d'accéder, dans des conditions d'égalité, aux fonctions publiques de son pays.

La Convention européenne de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales du 4 novembre 1950, approuvée par le législateur belge par la loi du 13 mai 1955, consacre en son article 14 le principe de l'interdiction de toute discrimination fondée sur le sexe, dans la jouissance des droits et libertés reconnus dans la convention.

GEWONE ZITTING 2017-2018

24 OKTOBER 2017

**BRUSSELS
HOOFDSTEDELIJK PARLEMENT**

**VOORSTEL VAN BIJZONDERE
ORDONNANTIE**

**tot wijziging van de bijzondere wet van
12 januari 1989 met betrekking tot de
Brusselse instellingen en ertoe strekkende
pariteit op de gewestelijke kieslijsten tot
stand te brengen**

(ingediend door de heren Emmanuel DE BOCK (F), Christos DOULKERIDIS (F), mevrouw Nadia EL YOUSFI (F), de heren Fouad AHIDAR (N), Bruno DE LILLE (N) en Vincent DE WOLF (F))

Toelichting

Het principe van gelijkheid tussen mannen en vrouwen is een grondrecht. Het wordt onder meer bevestigd in de preambule en de artikelen 1 en 55 van het Handvest van de Verenigde Naties van 26 juni 1945, ondertekend door de Belgische wetgever op 14 december 1945.

Artikel 2 van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens van 10 december 1948 luidt als volgt : « Eenieder heeft aanspraak op alle rechten en vrijheden, in deze Verklaring opgesomd, zonder enig onderscheid van welke aard ook, zoals ras, kleur, geslacht, taal, godsdienst, politieke of andere overtuiging, nationale of maatschappelijke afkomst, eigendom, geboorte of andere status. ». Artikel 21 preciseert eveneens dat eenieder het recht heeft om op voet van gelijkheid te worden toegelaten tot de overheidsdiensten van zijn land.

Artikel 14 van het Europees Verdrag van 4 november 1950 tot Bescherming van de Rechten van de Mens en de Fundamentele Vrijheden, goedgekeurd door de Belgische wetgever bij de wet van 13 mei 1955, bevestigt dat het genot van de in het Verdrag erkende rechten en vrijheden moet worden verzekerd zonder enig onderscheid op grond van geslacht.

En vertu des articles 10 et 11 de la Constitution, l'égalité des femmes et des hommes est garantie. De même, la jouissance des droits et libertés reconnus aux Belges doit être assurée sans discrimination.

Par décret du 21 février 2013 assurant une présence égale et alternée entre les femmes et les hommes, entré en vigueur le 8 mars 2014, la Région wallonne a ainsi pris l'initiative législative d'assurer une représentation la plus égalitaire possible entre les femmes et les hommes.

Force est toutefois de constater que certaines assemblées parlementaires et les exécutifs de notre pays restent majoritairement dominés par les hommes. Une juste représentativité sur les listes électorales est un véritable gage de modernité et de représentativité du corps électoral. Plusieurs avancées législatives ont déjà vu le jour mais, malheureusement, elles ne permettent pas d'assurer une représentativité égalitaire au sein des différentes assemblées parlementaire. Au sein du Parlement bruxellois, en date du 1er septembre 2017, 54 hommes (60,67 %) et 35 femmes (39,33 %) composaient l'assemblée.

L'objectif de la présente ordonnance est de renforcer la parité entre les femmes et les hommes au sein de la liste des candidats aux prochaines élections du Parlement de la Région bilingue de Bruxelles-Capitale.

Afin de confirmer la volonté des auteurs de la présente proposition, il est primordial d'assurer, sur chacune des listes, une présence égale mais également alternée entre les femmes et les hommes. En conséquence, à partir du prochain scrutin et sur chacune des listes, tout candidat sera de sexe différent par rapport au candidat qu'il suit dans l'ordre de la liste.

Commentaire des articles

Article 1er

Cette disposition n'appelle pas de commentaire.

Article 2

Cet article vise à assurer une présence égale et alternée entre les femmes et les hommes sur les listes de candidatures aux prochaines élections régionales organisées en Région bilingue de Bruxelles-Capitale.

Afin de conserver une cohérence entre les élections communales et régionales, les auteurs de la présente proposition proposent que le choix du sexe du dernier candidat soit libre.

Krachtens artikel 10 en 11 van de Grondwet, wordt de gelijkheid van mannen en vrouwen gewaarborgd. Het genot van de aan de Belgen toegekende rechten en vrijheden moet zonder discriminatie verzekerd worden.

Het Waals Gewest heeft aldus, bij decreet van 21 februari 2013 tot waarborging van een gelijke en afwisselende vertegenwoordiging van mannen en vrouwen, dat op 8 maart 2014 van kracht is geworden, een wetgevend initiatief genomen om een zo gelijk mogelijke vertegenwoordiging van mannen en vrouwen te waarborgen.

We moeten echter vaststellen dat sommige parlementaire assemblees en de regeringen van ons land grotendeels gedomineerd blijven door mannen. Een gelijke vertegenwoordiging op de kieslijsten is een echte waarborg voor moderniteit en representativiteit van het kiezerskorps. Er is al vooruitgang geboekt op wetgevend vlak, maar dat zorgt jammer genoeg niet voor een gelijke vertegenwoordiging in de verschillende parlementaire assemblees. In het Brussels Parlement, zaten, op 1 september 2017, 54 mannen (60,67 %) en 35 vrouwen (39,33 %).

Deze ordonnantie strekt ertoe de pariteit tussen vrouwen en mannen op de kieslijsten bij de volgende verkiezing van het Parlement van het tweetalig Brussels Hoofdstedelijk Gewest te versterken.

Om het streven van de indieners van het voorstel te concretiseren, is het van primordiaal belang dat er op elke kieslijst een gelijke, maar eveneens afwisselende vertegenwoordiging van mannen en vrouwen is. Bijgevolg dient, vanaf de volgende verkiezingen en op elke kieslijst, elke kandidaat van een ander geslacht te zijn dan de kandidaat die hem op de kieslijst voorafgaat.

Commentaar bij de artikelen

Artikel 1

Deze bepaling behoeft geen commentaar.

Artikel 2

Dit artikel strekt ertoe, bij de volgende gewestelijke verkiezingen in het tweetalig Brussels Hoofdstedelijk Gewest, een gelijke en afwisselende aanwezigheid van mannen en vrouwen op de kieslijsten te waarborgen.

Om coherentie tussen de gemeentelijke en gewestelijke verkiezingen te bewaren, stellen de indieners van dit voorstel voor om de keuze van het geslacht van de laatste kandidaat vrij te laten.

Article 3

La présente disposition fixe la date d'entrée en vigueur de la présente proposition.

Emmanuel DE BOCK (F)
Christos DOULKERIDIS (F)
Nadia EL YOUSFI (F)
Fouad AHIDAR (N)
Bruno DE LILLE (N)
Vincent DE WOLF (F)

Artikel 3

Deze bepaling stelt de datum van inwerkingtreding van dit voorstel vast.

PROPOSITION D'ORDONNANCE SPÉCIALE

**modifiant la loi spéciale du 12 janvier 1989
relative aux institutions bruxelloises et visant
à la parité sur les listes électorales régionales**

Disposition générale

Article 1er

La présente ordonnance règle, en application des articles 39 et 118, § 2, de la Constitution et de l'article 4 de la loi spéciale du 12 janvier 1989 relative aux institutions bruxelloises, une matière visée à l'article 16*bis* de la loi spéciale du 12 janvier 1989 relative aux institutions bruxelloises.

Modification de la loi spéciale du 12 janvier 1989 relative aux institutions bruxelloises

Article 2

Au § 1er de l'article 16*bis* de la loi spéciale du 12 janvier 1989 relative aux institutions bruxelloises, l'alinéa 7 est abrogé. L'alinéa 6 est remplacé comme suit :

« Sur chacune des listes, tout candidat doit être de sexe différent par rapport au candidat qu'il suit dans l'ordre de la liste.

Le choix du sexe du candidat de la dernière place est libre. ».

Entrée en vigueur

Article 3

La présente ordonnance entre en vigueur le 8 mars 2018.

Emmanuel DE BOCK (F)
Christos DOULKERIDIS (F)
Nadia EL YOUSFI (F)
Fouad AHIDAR (N)
Bruno DE LILLE (N)
Vincent DE WOLF (F)

VOORSTEL VAN BIJZONDERE ORDONNANTIE

**tot wijziging van de bijzondere wet van
12 januari 1989 met betrekking tot de
Brusselse instellingen en ertoe strekkende
pariteit op de gewestelijke kieslijsten tot
stand te brengen**

Algemene bepaling

Artikel 1

Deze ordonnantie regelt, met toepassing van de artikelen 39 en 118, § 2, van de Grondwet en van artikel 4 van de bijzondere wet van 12 januari 1989 met betrekking tot de Brusselse instellingen, een aangelegenheid als bedoeld in artikel 16*bis* van de bijzondere wet van 12 januari 1989 met betrekking tot de Brusselse instellingen.

Wijziging van de bijzondere wet van 12 januari 1989 met betrekking tot de Brusselse instellingen

Artikel 2

In § 1 van artikel 16*bis* van de bijzondere wet van 12 januari 1989 met betrekking tot de Brusselse instellingen, wordt het zevende lid opgeheven. Het zesde lid wordt vervangen als volgt :

« Op elk van de lijsten, moet elke kandidaat van een ander geslacht zijn dan de kandidaat die hem voorafgaat op de lijst.

De keuze van het geslacht van de laatste kandidaat is vrijblijvend. ».

Inwerkingtreding

Artikel 3

De ordonnantie treedt in werking op 8 maart 2018.